

**SAMPLER
SÈRIES**

15 D'OCTUBRE
SALA 3 TETE MONTOLIU

**ENSEMBLE
CONTAINER**

MÚSICA MECÀNICA

PROGRAMA DE MÀ

CONLON NANCARROW

(Arkansas, Estats Units 1912 – Ciutat de Mèxic, Mèxic 1997)

STUDY FOR PLAYER PIANO, N. 21 (CANON X)

(1961-65)

En aquesta obra es tocarà la pianola R. S. Howard que forma part de la col·lecció del Museu de la Música.

CONTAINER ENSEMBLE

SPÄT

PER A EMS SYNTHI AKS

Estrena absoluta – (2023-24)

L'EMS Synthi AKS (MDMB 1677) és un instrument de la col·lecció del Museu de la Música restaurat el 2022 per a ús musical. SPät és el resultat de la residència artística de Container Ensemble al Museu de la Música, realitzada entre la tardor de 2023 i la primavera de 2024.

MARIANTHI PAPAEXANDRI-ALEXANDRI

(Ptolemais, Grècia 1974)

DUO FOR MOTOR AND SOUND PANELS

(2016)

CONLON NANCARROW

STUDY FOR PLAYER PIANO, N. 25

(1961-65)

SVETLANA MARAŠ (1985) I CONTAINER ENSEMBLE

TABLE BOOK

(2023)

NICOLLAS COLLINS

(Nova York, Estats Units 1954)

IN MEMORIAM MICHEL WAISVISZ

(2009)

La durada aproximada del concert és de 60 minuts

CONTAINER ENSEMBLE

Haize Lizarazu / Roberto Maqueda / Carlota Cáceres / Chris Moy

Pep Domènech, pianolista invitat

Anxe Faraldo, enginyer de so

Haize Lizarazu i Roberto Maqueda, producció i direcció artística

COMENTARI

per **Ismael G. Cabral**

QUÈ ÉS UN CONCERT?

La premissa amb què va néixer l'Ensemble Container va ser la de qüestionar-se tots els aspectes que caracteritzen un concert. De seguida arribarien altres posicionaments: l'aposta per les compositores, per la nova generació de creadors i, per descomptat, gairebé com a punt de partida, per la hibridació entre l'electrònica i l'acústica. Però el que acabaria caracteritzant i, segurament, fent que la seva aposta es mantingués més ferma en el temps, va ser l'afany de repensar la litúrgia del concert. Perquè també en l'escolta compartida de la música actual se sol generar un marc clàssic, des d'allò més purament formal (indumentària, pauses, aplaudiments...) fins al que és substancial (les músiques que sorgeixen del paper pautat i de quina manera s'executen davant del públic).

Ara bé, com presentar una obra com *Table Book*, de Svetlana Maraš? Els executants se situen davant d'un "llibre de taula" electrònic que és, alhora, la partitura. Aquest es divideix en quatre seccions per als músics i una secció automatitzada al centre. *Table Book* és llavors moltes coses: un punt de partida amb conseqüències variables, també un objecte escultòric i, en la seva activació, una *performance* que succeeix de manera hiperconcentrada i que, idealment, s'ha de seguir a través d'una pantalla que registra en viu allò que hi passa. Encara més, les parts individuals de la partitura van rotant de manera diferent en un sol paper, per la qual cosa Maraš imposa un treball col·laboratiu per tal de reflectir el poder de fer música en comunitat enfront de l'aïllament del faristol. Resulta extraordinari que, al final, de la mà d'aquest artefacte tecnològic la reivindicació sigui tan bella com la de quatre músics de corda que, per exemple, s'asseguessin junts a tocar Haydn. Una altra pretensió –no distant tampoc de la peça comentada– és la devoció per una artesanía *vinege* que es mostra a través d'aparells electrònics que han de ser tocats i activats, la possibilitat d'error dels quals no s'allunya de la traïció que pugui causar a un solista una senzilla flauta dolça en no tancar bé un dels seus orificis. El sintetitzador modular AKS va aparèixer el 1972 amb un teclat i un seqüenciador incorporat; avui aquest estri és adorat i

retornat a la vida d'entre els morts per desig d'una plèiade d'artistes sonors. SPäT és una estrena i és la fórmula col·lectiva que ha triat Container Ensemble (que s'atribueix l'autoria) per mostrar aquest artefacte i compartir la seva encantadora i allucinant sonoritat *low-fi* amb els presents.

Igual que la majoria dels compositors avui convocats, Conlon Nancarrow va decidir que cap pianista podia fer front al seu enginy, ple de ritmes espurnejants i de complexitats desaforades. Necessitava una màquina, i fou la pianola. Home i estri van escriure així una de les pàgines més extravagants, també més belles, de la història de la música contemporània. El seu *Study for Player Piano* n. 21 (Canon X) es basa en dos tipus de principis d'acceleració; un de to imperceptible i un altre de temps; sentirem una melodia de 54 notes que s'accelera amb cada repetició, en cadascuna de les quals perd una nota, de manera que s'escurça successivament. Per la seva banda, *Study for Player Piano* n. 25 enclou un tractat de pianola carregat de *glissandos*, arpegis, vertiginosos ritmes en ziga-zaga i un final com un xàfec torrencial: 1028 notes en 12 segons.

Un altre món estètic radicalment diferent és el de Marianthi Papalexandri-Alexandri al seu *Duo for Motor and Sound Panels*, proper a les tensions vibratòries d'un Alvin Lucier, allunyat diametralment de l'inimitable Nancarrow. En aquesta instal·lació *performativa* s'indaga sobre la fricció i el so a l'espai; exigeix una escolta atenta i molt disposada per tal de ser partícips de la construcció del so en un espai que adquireix aspecte de llenç. Hi ha també una sòbria coreografia; una roda amb resina de moviment lent produeix sons mentre els intèrprets giren al voltant del mecanisme agafats a un fil. Aleshores seran part de l'engranatge, hauran de complir unes instruccions i esquivar l'error..., els sembla això un repte tan allunyat al de qualsevol altre músic?

Finalment, a *In Memoriam Michel Waisvisz*, Nicolas Collins utilitza el pampallugueig d'una espelma per controlar la sintonització de quatre oscil·ladors. Així, ni més ni menys.

En col·laboració amb

MIXTUR
FESTIVAL DE NOVA CREACIÓ
SONORA DE BARCELONA

L'AUDITORI MUSEU DE LA MÚSICA

AMB EL SUPORT DE

Sabadell
Fundació